

FI A DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babe -Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodox
1.3 Departamentul	Teologie Ortodox
1.4 Domeniul de studii	Teologie (interdisciplinar cu domeniul Psihologie)
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	CONSILIERE PASTORAL I ASISTEN PSIHO-SOCIAL

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Religie și societate						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. lect. univ. dr. Cristian Sebastian Sonea						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. lect. univ. dr. Cristian Sebastian Sonea						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					55
Pregătirea seminarilor/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					1
3.7 Total ore studiu individual		108			
3.8 Total ore pe semestru		150			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Frecventarea cursului în proporție de 70% Studentii se vor prezenta la cursuri și seminariile cu telefoanele mobile închise
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Termenul predării și susținerii lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studentii. Nu se acceptă cererile de amânare decât pe motive obiectiv întemeiate. Nu sunt acceptate lucrările care nu sunt elaborate în conformitate cu exigențele și metodologia de elaborare și expunere a unei lucrări științifice (studierea temei pe baza bibliografiei indicate și expunerea cu respectarea metodologiei citirii).

6. Competențele specifice acumulate

Competențe Profesionale	• S cunoască terminologia de specialitate utilizată în teologia misionară ; • S demonstreze capacitatea de folosire adecvată a noțiunilor de teologia misionară ; • S își formeze capacitatea de transmitere a misionarității creștine la nivel parohial; • S dezvolte deprinderi de utilizare corectă a argumentelor în misionaritatea creștină ; • S dobândească deprinderea de a utiliza instrumentele de diagnoză parohială în vederea unei misionarități creștine eficiente; • S identifice și aleagă metodele optime de predare și implementare a misionarității creștine.
Competențe transversale	• S demonstreze preocuparea pentru perfecționarea rezultatelor activității profesionale prin asumarea de roluri într-o echipă multidisciplinară de muncă ; • S asume implicarea în activități de cercetare, cum ar fi: documentarea, elaborarea unor sinteze bibliografice adecvate, eventual a unor referate și articole de specialitate; • S participe la proiecte, având caracteristică interdisciplinară și demonstreze capacitatea de a identifica oportunități pentru propria formare profesională în viitor.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cunoașterea exigențelor misionarității creștine la nivel parohial și conștientizarea necesității implicării laicilor în lucrarea misionară lumea contemporană
7.2 Obiectivele specifice	• S înțeleagă bazele revelaționale și particularitățile misionarității creștine într-un context etnic și confesional eterogen; • S înțeleagă specificul misiunii creștine exprimat în exigențele misionarității ortodoxe la nivel parohial; • S înțeleagă importanța misionarității ortodoxe autentice în orizontul cultural al lumii contemporane;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Propedeutic teologic . Scurt introducere în vocabularul teologic misionar	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
2. Parohia astăzi și rațiunea existenței ei ca o comunitate misionară.	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
3. De la episcopocentrismul Bisericii locale la presbitocentrismul comunității parohiale.	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
4. Structura comunității parohiale. Clericii și laicii – poporul misionar al lui Dumnezeu	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
5. Parohia ca modelul creștin de comunitate-societate	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
6. Diagnoza comunității. Metode de diagnoză parohială (evaluările de tip calitativ și cantitativ)	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
7. Interpretarea datelor și proiectarea intervenției în comunitate	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
8. Managementul proiectului misionar-pastoral	prelegere, dezbatere	1 prelegere

	sau discutie colectiv	
9. Managementul conflictului religios și consilierea familiilor mixte în spațiul românesc	prelegere, dezbateresau discutie colectiv	1 prelegere
10. Preotul paroh și problematica slujirii lui a. Taina paternității duhovnicești b. Duhovnicul mrturisitor c. Arsenalul preotului mrturisitor d. În jurul problemelor Tainei Mrturisirii	prelegere, dezbateresau discutie colectiv	1 prelegere
11. Responsabilitățile și limitele implicării laicului în lucrarea misionară a. <i>Harismele</i> personale și valoarea lor comunitară b. Sfințenia vieții ca formă de misiune creștină	prelegere, dezbateresau discutie colectiv	1 prelegere
12. Misiunea de îmbogățire și revitalizare a vieții duhovnicești în comunitatea parohială	prelegere, dezbateresau discutie colectiv	1 prelegere
13. Responsabilitatea preotului și a credincioșilor pentru problemele și nevoile comunității parohiale 1. <i>Organizarea vieții parohiale</i> 2. <i>Necesitatea catehizării și a studiului biblic</i> 3. <i>Grija pentru suferinzi</i>	prelegere, dezbateresau discutie colectiv	1 prelegere
14. Educația ecumenică a credincioșilor. Ecumenismul la nivel de parohie	prelegere, dezbateresau discutie colectiv	1 prelegere

Bibliografie:

1. Arhiepiscop Andrei Andreicu, *Spovedanie și comuniune*, Ed. Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001.
2. Valer Bel, *Misiune, Parohie, Pastorație. Coordonate pentru o strategie misionară*, Ed. Renațerea, Ediția a II-a, Cluj-Napoca, 2006.
3. Ion Bria, *Destinul Ortodoxiei*, Ed. IBMBOR, București, 1989.
4. Ioan Ică jr., Germano Marani, *Gândirea socială a Bisericii*, Ed. Deisis, Sibiu, 2002.
5. Idem, „Provocarea globalizării: mutația umanului”, în vol. *Biserica și multiculturalitate în Europa sfârșitului de mileniu*, PUC, 2001.
6. Jean-Claude Larchet, *Terapeutică bolilor spirituale*, Sofia, București, 2001.
7. Gheorghios Metallinos, *Parohia - Hristos în mijlocul nostru*, trad. pr. prof. Ioan Ică, Ed. Deisis, Sibiu, 2004.
8. Cristian Sonea, *Omul, chip al lui Hristos. Trinitatea și responsabilitatea lui în lume*, teză de doctorat, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, 2010.
9. Idem, „Ecumenismul la nivel parohial în viziunea pr. prof. Ioan I. Ică”, în *Analele științifice ale Facultății de Teologie Ortodoxă*, Tomul IX, 2005-2006, Ed. Renațerea, Cluj-Napoca, 2008, p. 197-210;
10. Idem, „Rolul și locul laicilor în misiunea Bisericii în viziunea Pr. prof. Ion Bria”, în *Omagiu Pr. prof. dr. Ion Bria (1929-2002). The reception of his theological thinking and its relevance for the overpass of the ecumenical & missionary deadlock*, Ioan Tulcan, Cristinel Ioja (coord.), Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2009, pp. 220-244.
11. Idem, „Mrturia creștin ortodox într-un context etnic, confesional și religios eterogen în viziunea arhiepiscopului Anastasios Yannoulatos”, în *Ethos și etnos. Aspecte teologice și sociale ale mrturiei creștine*. Acta conferinței internaționale „Etica-etnie-confesiune”, Stefan ILOAIE (coord.), Presa

Universitara Clujeana, Cluj-Napoca, 2008, pp. 270-282;

12. Idem, „Premise hristologice i eclesiologice ale participarii laicilor la misiunea integrala a Bisericii” în *Laicii i misiunea crestin : realitate istoric , voca ie personal , necesitate eclesial* , Ia i, 2014;
13. Idem, „Premise misionare pentru o teologie a laicului”, în Pr. Prof. dr. Aurel Pavel, Pr. Lect. Dr. Daniel Buda, Lect dr. Ciprian-Iulian Toroczka (editori), *Mission in Christi way*, vol. 1, Ed. Astra Museum, Sibiu, 2013, pp. 155-180, ISBN: 978-606-8520-41-
14. Idem, „Theology and Theologies. The Ambivalence and the Limitation of Language Throughout History”, în *Dogma and Terminology in the Orthodox Tradition Today*, Ed. Universit ii „Aurel Vlaicu”, Arad, 2014;
15. Idem, „Confessional Religious Education or Ecumenical Religious Education? Case Study of the Orthodox Confessional School from Cluj-Napoca”, în *Review of Ecumenical Studies*, Sibiu, nr. 2, 2013, pp. 183-193.
16. Idem, „Man’s Mission as Mediator for the Entire World according to Saint Maximus Confessor’s Theology”, în *International Journal of Orthodox Theology (IJOT)* , nr. 3, 2012, pp. 175-193.
17. Emilianos Timiadis, *Preot, parohie, innoire. No iuni i orient ri pentru teologia i practica pastoral* , trad. Paul Brusankowski, Ed. Sofia, Bucure ti, 2001.
18. Ioannis Zizioulas, *Euharistie – Episcop – Biserica* , Ed. Basilica, Bucure ti, 2009.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observatii
Împ rt irea continu cu Sfintele Taine. M rturiile Tradi iei i ale teologiei contemporane	expozitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	2 seminarii
Spiritualitate i comuniune în Liturgia ortodox , în concep ia p rintelui Dumitru St niloae	expozitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	2 seminarii
Boala i t m duirea sufletului în Tradi ia ortodox dup Hierotheos Vlachos	expozitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
Rolul terapeutic al p rintelui duhovnicesc, dup Jean Claude Larchet	expozitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
Via a ca dar de la Dumnezeu în viziunea lui John Breck	expozitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	2 seminarii
<i>Omul f r r d cini</i> în teologia p rintelui Dumitru Popescu	expozitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	2 seminar
<i>Preotul în Biserica , în lume, acas</i> în viziunea Mitropolitului Antonie Pl m deal	expozitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminarii
<i>Tradi ie i libertate în spiritualitatea ortodox</i> , în viziunea Mitropolitului Antonie Pl m deal	expozitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminari

Bibliografie:

1. John Breck, *Darul sacru al vie ii*, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2001.
2. Jean-Claude Larchet *Rolul terapeutic al p rintelui duhovnicesc*, <http://www.crestinortodox.ro/morala/rolul-terapeutic-p-rintelui-duhovnicesc-70879.html>
3. Dumitru Popescu, *Omul f r r d cini*, Ed. Nemira, Bucure ti, 2001.
4. Teodor M. Popescu, *Biserica i cultura*, Ed. IBMBOR, Bucure ti, 1996.
5. Mitropolit Antonie Pl m deal , *Preotul în Biserica , în lume, acas* , Sibiu, 1996.
6. Idem, *Tradi ie i libertate în spiritualitatea ortodox* , Sibiu, 1983.
7. *Împ rt irea continu cu Sfintele Taine. Dosarul unei controvers e - m rturiile Tradi iei*, Ed.

Deisis, Sibiu, 2006.

8. Mitropolit Emilianos Timiadis, *Preot, parohie, înnoire. No iuni i orient ri pentru teologia i practica pastoral*, trad. Paul Bruszanowski, Ed. Sofia, Bucure ti, 2001.

9. Coroborarea con inuturilor disciplinei cu a tept rile reprezentan ilor comunit ii epistemice, asocia iilor profesionale i angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Con inuturile unit ilor de înv are au fost elaborate în urma consult rii speciali tilor pe disciplin din facult ile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egal m sur , au fost luate în calcul a tept rile principalilor angajatori ai absolven ilor acestei specializ ri: structurile eclesiale, structurile de asisten social , structurile din domeniul educa ional.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota final
10.4 Curs	- Cunoa terea exigen elor m rturiei cre tine la nivel parohial, însu irea i utilizarea registrului terminologic i conceptual propriu disciplinei; - Asimilarea informa iilor fundamentale referitoare la m rturia cre tin la nivel parohial; - Capacitatea de rela ionare a informa iilor cu cele din cadrul celorlalte discipline teologice în perspectiva punerii în practic a exigen elor m rturiei cre tine.	Examen scris, condi ionat de predarea i sus inerea lucr rilor de seminar.	50%
10.5 Seminar/laborator	- În elegerea i însu irea problematicii ar tate la curs i seminar; - Capacitatea de a integra într-un discurs propriu a informa iilor i conceptelor asimilate; - Flexibilitatea în elaborarea lucr rilor/ eseurilor tematice propuse, care reflect o bun cunoa tere a informa iilor, precum i capacitatea de modificare a lor în varii moduri	Elaborarea i sus inerea unei lucr ri de seminar repartizate de titularul activit ilor de seminar, la data stabilit , din cursul semestrului i predarea acesteia în seminarul din penultima s pt mân de activitate didactic .	50%
10.6 Standard minim de performan			

- În su irea obiectivelor specifice men ionate la punctul 7.2 din fi a disciplinei.

Data completării

27 februarie 2014

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....